

הוא נראה תמים. האם הוא באמת כזה? דראושה שיחק אותה

מספרים על הסגן-שר הערבי המנוח. סוף-אלדין וועני, שישב וכתב מיכתב לוועדת פרסינובל לשלום. וועני המליץ על עצמו כעל מועמד לפרס. מקץ כמה שבועות קיבל מהוועדה הנכבדה אישור בכתב שאכן הוא נכלל בין המומלצים הרבים לפרס העולמי.

וועני מיסגר את המיכתב במיסגרת מפוארת ותלה אותה במקום בולט בלישכתו. למען יראו ויידעו הכל: הוא היה מועמד לפרסינובל לשלום! עבר-אלוהב דראושה כבר היה מועמד לתפקיד סגן-שר לפני שנתיים. עת הורכבה הממשלה. כך, על כל פנים, פורסם בעיתונות. אך דראושה, לפני שזיעזע את אמות-הסיפין של המדינה כשהרחיק לכת עד קפריסין, לא היווה אז חרשות מות. "היו הבטחות למנות אותי כסגן-שר", הוא סיפר השבוע להעולם הזה, "ראשי-המפלגה היו שותפים להבטחות האלה. זה הובטח לי בשיחה פנימית-אל-פנים. לא רוצה לפרט יותר."

"מאז לא ררשתי קיום הבטחות. לולא זה היה יוצא החוצה בשבוע שעבר — לא הייתי דורש את קיום הבטחות. אבל אחרי שיצא המרצע מהשק, ועוד בצורה כזאת — הפסילה היא-היא הנושא העיקרי? הפסילה שלי היא על רקע העובדה שאני ערבי? זה עלול לגרום נזק למפלגת-העבודה בקסקטור הערבי?"

אן אחד לא קם

כיום דנים הבל בפסילת ה"מועמדות", "שליטת המועמדות". עובדה אחת נקבעה — יש מועמדות. עד היום השני שעבר איש לא ידע על מועמדות שכזאת.

מרצע ששינתה שושנה ארכלי-אלמוזילני את כיסא סגנית-שר הבריאות לטובת כיסא השר, החלו הספקולציות לפרוח — מי ימונה כסגן-שר במקומה?

שישה-שיבעה שמות נזרקו לחלל-האוויר: מיכה חריש, שימחה ריניץ, ז'ק אמיר, אהרון נחמיאס ובעיקר — נאוה ארד ואורה נמיר.

בעוד המאבק מתמקד והולך בין ארד, הנתמכת על-ידי מחנהו של יצחק נבון, לבין נמיר, שהשלימה באחרונה עם יצחק רבין והנתמכת על כן, על ידו, נזרק שם חדש לזירת-ההימורים: שמו של דראושה. הח"כ הערבי שקנה את פירוטו במסע לקפריסין — מסע הוכרז כיום כקוריוז.

השם הופיע לראשונה במפתיע במהדורות מבט בטלוויזיה. המידע יוחס באורח מיסתורית למקור בלישכתו של שימרון פרס.

בניגוד לציפיות, שמישהו המתאים להגדרה זו יקום ויחזק על עצמו את האחריות להודעה, אף אחד לא קם, עד עצם היום הזה. מאידך, גם לא הוכחש המידע.

פרס עצמו הגיב על-יך: "ספקו לציית עיתונאים!"

דראושה צפה במהדורת-החדשות בטלוויזיה בחררה-ה"כ"ם שבמלון רמי דה-רינסאנס שם מתגוררים הח"כים שאינם ירושלמים בימים שבהם פעילה הכנסת. זאת הייתה הפעם הראשונה, כך סיפר להעולם הזה, ששמע על העניין בצורה מפורשת.

"לפני כן, שמעתי זאת מאנשים ביום השני אחר-צהריים. זה היה בכנסת. באו אליי אנשים ככירים במפלגה, מקורבים אל פרס. חלקם אפילו איחלו לי מולטיטוב."

"שאלתי: למה? מה קורה? אמרו לי: מה, אתה לא יודע? עומרים למנות אותך כסגן-שר? תצפה הערב בטלוויזיה במבט. מאיפה הם ידעו? אנשי-טלוויזיה ביקשו תגובה מלישכת פרס!"

פוסלי הפסילה

דיעה ב.מבט נפלה על שאר המועמדים כהפתעה גמורה.

ארה, עד אותו הרגע המועמדת הפייבוריטית לתפקיד סגנית-שר החינוך, לא שמעה על-יך בכנסת, כפי ששמע דראושה. כשעתיים לפני ששורה הידיעה בטלוויזיה, שוחחה ממועמדות על סיכוייה למינוי עם אורח שביקר בכנסת. מועמדותו של דראושה לא הועלתה אז על דל שפתיה, או על דעתה בכלל.

הידיעה קנתה אחיזה מפתיעה במבט ראשון. למחרת כיכבו שמו ותמונתו של דראושה בעיתונות הכתובה, הוא רואיין ברדיו. התגיגה היתה כעיצומה. רבו הספקולציות: האם מישוה חמד כאן לצוץ? או שזוהו תרגיל מבריק של פרס? אולי האחראי להפצת השמועה הוא דראושה עצמו?

"אני הפצתי?" התרגז דראושה, "אני לא הפצתי דבר כזה, בשום אופן! ככלל"

"אני שולל את השלילה" הכריז אמר-הניסוחים, השר גר יעקובי, כשי ביקר ביום החמישי את דראושה בכ"כ רן, איכסל שליך נצרת. דראושה אף יום שיחה גלויה עם עוזי ברעם, מזכ"ל המפלגה. הסברתי לו שמדובר במעמדה של המפלגה כסקטור הערבי. הוא באמת הקשיב וענה לי שצריך לשקול את הנושא, אחרי מה שקרה."

גם העיתונות נחלצה להגנתו של דראושה. בינתיים, בגבור הערה, לא שמו רבים לב לעובדה אחת: המועמדות שלידתה כליך מיסתורית. על גבול הקוריוז, הפכה לעובדה בשטח, עובדה חזקה.

"בהתחלה", סיפר דראושה, "לא הת" עניינית כל-יך בנושא, כי לא הצגתי"

התרגיל

ח"כ דראושה ואשתו לילה
איש לא מינה. איש אינו יכול לפסול

מועמדות. אחרי שהיה הסיפור של ז'ק אמיר והתבטאויות של שימחה ריניץ, ושמעתי את הרגזו על-יך ברחוב הערבי — התחלתי להתעניין יותר ויותר!"

במקביל התחזקה מועמדותו של דראושה יותר ויותר, עד כי כיום הוא נחשב כמועמד שלא ניתן לאמרו לו "לא!"

נגד כל תוענים שדראושה, אשר לא הצביע בעוד ממשלת-האחדות, אינו יכול לכתוב בה כסגן-שר — קם ושלף דראושה את הנימוק, שהוא לא יכול היה לתמוך בממשלה שבה אין ייצוג לערבים, מהמחוייב 17% מהאוכלוסיה בארץ. הנה התשובה — תיקון העול ומינויו לסגן-שר. הוא השכיל להעמיד את המישוואה: "לא לדראושה — לא לכל המיגור הערבי!"

קרב הקצ'קס

יצד עלה ווינג דראושה תוך כמה ימים, ואף כמה שעות, אל ראש רשימת המועמדים הוותיקים המתגוששים בזירה מזה חודשים? האם היה זה תרגיל מבריק של שימרון פרס?

עד כניסתו המפתיעה של דראושה לזירה, לא היו המתגוששות העיקריות — ארד ונמיר — ממחנה פרס, אלא מהמתנות היריבים, רבים וגברים במפלגת-העבודה לא דיברו באהדה על מה שהם כינו "קרב הקצ'קס". מועמדיו של פרס — חריש וריניץ

— יצאו מהמירוץ, כשהוברר שלא ניתן לדחוס עוד סגן-שר לצפיפות שנוצרה במישר-החוק. האם השכיל פרס להבין שמועמדותו של דראושה תטרוף את הקלפים של המחנות היריבים? האם הבין שלא יהיה ניתן לפסול את מועמדותו, אחרי שהוכרזה? שאפילו הנימוק שצריך ייצוג לנשים בממשלה יפול לעומת הנימוק שצריך ייצוג גם לערבים? האם שלף זאת בכוחו אחרי מינוי משה ארנס כשר המטפל במיגור הערבי, מתוך חשש לכווץ את מיפולגתו בקרב הערבים? האם צפה באורח מבריק את הקולות נגד המועמדות, שרק יחזיקו אותה ואת הצירוקים לה? האם ככוונת-החילה עטף פרס את המועמדות במסך עשן? עדיין אין לאתר שום טביעת-אצבעות. יש שהוכיחו את ההערכה העמוקה שרווח דראושה ליוסי ביילין, המנכ"ל המדיני של משרד-החוק ואיש-סדרו של פרס. מאז הפירוטוים אודותיו, לא נפגש דראושה עם ביילין. "אני לא יודע אם הוא הציע אותי", אמר, "ביילין, עם הראש הפתוח שלו, מסוגל להצביע הצעות מרעננות וטובות שכאלה, אבל אני לא יודע..."

דראושה הוא איש חביב, הייכן, בעל נימוסים. הוא רחוק מלהוכיח את הדימוי של העסקן-החתרן. הוא איש חינוך, שחזותו התמימה והנעימה והליכותו יוצרות את הרושם שנקלע לפוליטיקה בטעות גמורה.

גם מסעו למועצה הלאומית של אש"ף בירדן, שהחל בתרועה גדולה ונעצר בקול ענות-חלושה בקפריסין, מחזק רושם זה.

ואולי הוא אחד המוחות המבריקים הקיימים כיום בכנסת, והצליח לתעתע ולשטות ככולם? אולי העריך מלכת-חילה שסיכוייו להגיע או לירדן היו קלושים ביותר, והוכיח את עצמו כאשף של תסחי-ציבור?

בין אם ידע ראשון או אחרון על מועמדותו כסגן-שר, כעת, הוא ניווט את הוויכוח מהנקודה האישית שלו לנקודה הלאומית, הנקודה הכואבת של מיפולגת-העבודה.

"לא אשאר חבר במפלגה שתפטל אותי לתפקיד מפני שאני ערבי" סיכם באוזן העולם הזה. והוסיף במישנה תוקף: "אם חושבים שהמישקל של נאוה ארד גדול משל הציבור הערבי אלא... מי שלא רוצה אותי בתור סגן-שר — יקבל אותי כשר, אבל אני לא בטוח מי יהיה זה רחוקא איש מיפולגת-העבודה!"

ועוד הצהרות תקיפות: "אחרי שד עלו את שמי בצורה הזאת — הציבור הערבי לא ישקוט!" הציבור הערבי דווקא רי שקט. כשביקרתי ביום החמישי באיכסאל, כפרו של דראושה, ידעו בקושי כמה צעירים שם על מועמדותו. אבל משנודע להם — העירו שזה בעצם רעיון לא רע.

"אני לא עושה לובאינגו!" הסביר לי דראושה, "לא ביקשתי מהציבור הערבי להגיב. הסיור של יעקובי ביום החמישי תוכנן זמן רב מראש. הצינו לי לארגן מישלחת של נכבדים ערבים לראש-המפלגה, שיסבירו להם איזה נזק זה יעשה, אם כעת אפסל. התנגרתי למה? כי אני לא רוצה לחול על ארבע לתפקיד! גם לא ארצה שיפצו אותי ויבטיחו לי תפקיד אחר. אני אחד המעטים במפלגה שיכול להתמודד בכוחות עצמי ולהביא יותר מכסא אחד מתקרב המיגור הערבי. אם המפלגה תתקבל עכשיו — היא תפסיד!"

איש אינו מדבר עוד על סיכויים, על בחירה — רק על "התקפלות" ו"פסילה". איש אינו מדבר עוד על הצעות שדראושה, אחד המועמדים לתפקיד, ייבחר כסגן-שר. הכל דנים ב"התקפלות" ממינויו, או בפסילת המינוי. כלומר: כל אפשרות, חוץ ממינויו של דראושה כסגן-שר, מוגדרת כיום על דרך השלילה. זוהי התוצאה של התרגיל. יתכן שדראושה היה שותף לו מראש, ויתכן שרק במאוחר. עכשיו זה כבר לא חשוב. התוצאה קיימת.

במדיונה

המשק לחם זה לא פונקציה

דמויות בטרנד: הפועל, המנהל וכונסי-הנכסים

לכל מיפעל שנסגר יש כללים וטיפוסים קבועים. הצר-המיפעל, בדרך-כלל, מושבתת. השערים סגורים. הפועלים ניצבים מאחור, מנפנים בידיהם לאות של מחאה, וזה מה שנקרא בעגה של נגרים: "התבצרות". אחר-כך מתנהלים משאית-ומתנים מתישים ומורטי-לב. אם אכן המיפעל נסגר — הפועלים מפוטרים, המכונות חליף בעלים. המפטרים את הפועלים נמכרות. אם לא נסגר — המיפעל מדרווח על בעלים. המפטרים את הפועלים על בעלי-החוב רבים. היום הנושה העיקרי הוא בנק לאומי.

בשבוע שעבר נקלע מיפעל פרי-זאח בחדרה לסיחור של סגרה. מיפעל לשימורים ותרכיזי-פרי, 240 פועלים, נוסד ב-1951. ב-1981 החלה ההירדרות. מניות הועברו מבעלים לבעלים, ולכסוף נותר המיפעל בלי בעלים. אבל עם בעלי-חוב רבים. היום הנושה העיקרי הוא בנק לאומי.

המניות המסתככות, הבעלים הנע" למים, המצב המזוה, כל אלה לא שינו את הווי הסגירה הקבוע. על טיפוסיו הקבועים. מרווחת כתבת העולם הזה, שרה ליבוביץ, על הווי זה וטיפוסיו:

הפועל: זה הסובל באמת. עשרות שנים עבד בפרך, ופיתאום עולמו מתמוטט עליו. אברהם למפיט (59) פועל של פרי-זאח. תושב שכונת יצחק בחדרה, 28 שנים במיפעל, מרוויח 450 שקלים לחודש, נשוי פלוס שני בנים נשואים. פניו עצובות, לא מגולחות, לראשו כובע קסקט, מדבר בכעס, כבר כמעט משלים עם הסגירה:

"שבוע אחרי שעליתי לארץ הגעתי לכאן. ברומניה הייתי סנדלר, בארץ הפכתי לפועל פשוט. 16 שעות עברתי ליד מכונות מכניות שדרושות הרבה כוח. בידיים שלי סגרתי אלפיים קופסות של תישעה ליטרם. הבריאות שלי התקלקלה כאן. עכשיו, כשהמי כונות אוטומטיות ואני יכול לעבוד קצת יותר בקלות, סוגרים את המיפעל. על הסגירה נודע לי בדרך עצובה. הייתי בחופש. ביום חמישי היה צריך להיות טיול. באתי למיפעל בשביל הטיול. אמרו לי: אין טיול, המנכ"ל רוצה לרבר עם הפועלים. המנכ"ל אמר שסוגרים את המיפי על. בנהלתי. מה יהיה עכשיו? אשתי בכתה. למה נשארתי שם כל-יך הרבה שנים? היא שאלה אותי. באתי. נש ארתי. אני טיפוס כזה. איפה ששמים אותי — שם אני יושב. עכשיו אני כועס על כל הארץ. הייתי צריך להישאר ברומניה, עם ה קומוניסטים, ולא לבוא כאן. לחיות עם כל הבורגנים האלה."

יזר ועדיה-עובדים: זהו הרגע הגדול של יוסי בארי, תושב אליכין, והוא אכן מנסה לסחוט ממנו את כל מה שאפשר. בחגיגות נרגש הוא מתרוצץ בין הפועלים לבין המנכ"ל.

לפרי-זאח הגיע לפני שנתיים. לפני כן עבד בגמיר בנתניה, מיפעל ליצור גומי. "היו לי בעיות אישיות. לא רציתי להמשיך לעבוד בגומי. כאן אני מנהל עבודה. מרוויח 600 שקלים. מהרגע שהודיעו לי על הסגירה התחלתי לפעול", הוא מודיע בקול נמי רץ. "נתתי הוראה לסגור את השערים כדי שלא תוכל לצאת חסורה. במקרה של סגירה אפשר להשתמש בכספי מכירת הסחורה כדי לשלם את משי כריות הפועלים. מלבד זה, אנחנו נוצאים כאן כל היום וכל הלילה. מתבצרים. וגם נפגין בתל-אביב ליד משרדי בנק לאומי. נחסום כבישים, (המשך בעמוד 42)